

Javaslat a

FELSŐBÜKI NAGY CSALÁD SITKEI ÉPÍTETT ÖRÖKSÉGÉNEK

Vas Megyei Értéktárba történő felvételéhez

Vas Megyei Eszaki-nyugati Környezet- védelmi Igazgatóság	
Dátum:	2016-11-30
Réferens:	55-47/2016

Készítette: Gróf Lászlóné

Sitke, 2016.

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

Helyi Értéktár Bizottság Sitke

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: Morgós István
Levelezési cím: 9671 Sitke Hunyadi u.1.
Telefonszám: 20/9640680
E-mail cím: onkormanyzatsitke@tvn.hu

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: A Felsőbüki Nagy család épített öröksége Sitkén

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

- agrár- és élelmiszergazdaság egészség és életmód **X épített környezet**
 ipari és műszaki megoldások kulturális örökség sport
 természeti környezet turizmus

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye: Szentháromság Rk. templom Sitke Petőfi u.22.

Kálvária Kápolna Sitke 0232 hrsz., Kastélyfogadó: Sitke József A.u.1.

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

- települési tájegységi **X megyei** külföldi magyarság

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

Szentháromság Rk. templom

A középkori Szent Lőrinc tiszteletére épült templom helyén 1767 és 1774 között Felsőbüki Nagy Ferencné, gr. Niczki Borbála építtette. Egyhajós, a hajónál keskenyebb szentélye félköríves. A szentély mellett két oldalon szimmetrikusan elhelyezkedő sekrestye van. A nagyméretű barokk, négyoszlopos, gazdagon díszített oltárnál áll a négy egyházatya aranyozott szobra, az 1774-ben készült Stef. Dorfmeister acad. Vindobon p. 1774 felirattal jelzett Szentháromság oltárkép körül. A templomban megtalálható még ifj. Dorfmeister István Immaculata festménye 1801-ből, és a Szent László ágaskodó lovon vizet fakaszt a sziklából című festmény, mely szintén Dorfmeister alkotása valószínűleg. A jobb oldali mellékoltáron található a jáki iskola műve a XIII. századból, Isten báránya keresztel és sárkánnyal. Felette Nepomuki Szent Jánost ábrázoló festmény. A főoltár és a szószék Páris Mihály soproni szobrász munkái.

Kálvária Kápolna

A sitkei Kálvária Kápolnát Felsőbüki Nagy Sándor és felesége Weidgang Teréz, a kastély akkori urai építtették 1871-ben. A neogót kis kápolna magas bástyával, előtérrel körülvéve, két toronnyal épült, cseréppel fedett. Tornyai homokkőből valók, csonkák. A kápolna keleti homlokzata előtt neogótikus emlékoszlop áll. A kápolna stációképeit Petrás Mária készítette.

A kápolna 1946-ban került az egyházközség tulajdonába, miután az utolsó kegyúr, Felsőbüki Nagy György meghalt. Pénz az épület karbantartására nem került, a nyolcvanas évekre teljesen lepusztult, berendezését széthordták.

1988. február 17-én született meg az a megállapodás, melyet Dr Konkoly István megyéspüspök is jóváhagyott, s mely szerint az egyházközség a kálvária-kápolna stációfülkékkel, fallal körülvett épületegyüttesét 50 év használatba adja a Kápolnáért Kulturális és Sportegyesületnek. Az egyesület ebben a megállapodásban vállalta, hogy az épületet átveszi, felújításának anyagi költségeiről, valamint fenntartásáról a középületekre vonatkozó előírások szerint gondoskodik.

A felújításhoz szükséges anyagi forrást a kápolna oldalában megrendezett koncertek bevételéből adta. Ez a koncert sorozat –mely Balázs Ferenc ötlete alapján indult - immár 30 éve tart.

Felsőbüki Nagy Kastély

A kissitkei Felsőbüki Nagy kastély középkori alapokon nyugszik, castrumként fontos szerepet töltött be a török elleni harcokban. Az egykor erődítményszerű épületet előbb barokk, majd 1851-ben romantikus stílusban alakították át. Az átépítés miatt tört alaprajzú, északkeleti oldalán konzolos erkély található. A homlokzat az északi és a déli végén oromzatos. Az oldalszárnyak egy traktus mélységűek. Középen a bejárat pártázattal díszített, romantikus részletképzésű rizalitban kapott helyet. Bejárata előtt áll a "Búsuló Krisztus szobor", melyet Felsőbüki Nagy Franciska állíttatott 1734-ben. A kastélyban 1946-tól általános iskola működött, majd 1982-ben két vállalkozó szellemű család a kastélyprogram keretén belül vállalta, hogy felújítja. 1983-tól kastélyfogadóként üzemel.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

Községünk földesurai közül kiemelkedő szerepe a Felsőbüki Nagy családnak volt. Nekik köszönhető, hogy ez az alig hétszáz fős településen ilyen patinás, műemléki védettségű épületek találhatók.

A templom nem csak községünk legjelentősebb épített öröksége, hanem Vas megye egyik legszebb műemléki védettségű temploma. A Kálvária kápolna megmentéséért létrejött koncertsorozat a közösségi összefogás egyik kiemelkedő példája, mely által nem csak községünk egyik műemlék jellegű épülete menekült és újult meg, hanem ezzel olyan kulturális program jött létre, amely nem csak ország határon belül tette híressé községünket, hanem külföldön is. Kialakult egy olyan közösségi tér, amely az egyházi eseményeken kívül otthont ad művészeti eseményeknek, kiállításoknak is. A Kastély kertjében növényritkaságok pompáznak. Ez az épített környezet, a körülötte lévő vulkáni emlékekkel és geológiai ritkaságokkal együtt érdemes arra, hogy a Vas Megyei Értéktárba bekerüljenek, különleges élménnyel szolgálva az idelátogatóknak, érkezzenek az Országos Kéktúra útvonalon, a Mária Úton, vagy akár bármely más módon.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

www.sitke.hu

www.lordinfo.hu/sitke/oldalak/sitke.htm.....

Kozma Gábor – Benkő Sándor Sitke mindhalálig

Falvak Vasban II.rész (kisfilmek kistelepülésekről) Szombathelyi Televízió

Másfélmillió lépés Magyarországon 13.rész

<http://www.templomaink.hu/index.php?muv=telepules&telep=Sitke>

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe: nincs